

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Red. și Administrația:

Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea

unui comitet de redacție,

Director: Dr. ALEX. HERLEA

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an

EXEMPLARUL 2 LEI.

Un strigăt ardelenesc.

Reflexii din prilejul alegerilor județene.

Alegerile județene comandate și ținute de liberali, la sfârșitul lunii iulie și la începutul lui August, au semnificația lor politică de moment, dar mai au și semnificație mai adâncă și mai concludentă pentru stările și realitățile noastre ardelenesti.

Prin aceste alegeri, liberalii au urmărit, deoparte, să-și poată introduce elementele lor în organele de administrare publică, cari, ca niște cai Troiani, să constituie o permanentă primejdie în calea guvernului care va urma, după dăil, la cârma țării; de altă parte au urmărit acordarea unor prime de încurajare partidelor de dreapta, ca să micșoreze vigoarea și prestigiul partidului național-țărănesc, singurul lor adversar real și temut.

Alegătorii și opinia publică din Ardeal însă, s'a pronunțat, ca întotdeauna, împotriva liberalilor, deci și împotriva socotelilor urmărite de ei arătându-și tradiționala preferință față de partidul național-țărănesc.

Dincolo însă de aceste semnificații politice de moment, pronunțământul majorității ardelenesti, împotriva liberalilor și a coditelor lor, mai are un scuz, care, în mod voit, se ignorază sau se trece sub tăcere.

Aceste alegeri, ca și toate alegerile, de la unire încoace, cu adesiuni statornice și de o fidelitate emoționantă față de partidul național-țărănesc, — sunt ocazia strigătului de protest al Ardealului împotriva guvernării lor centraliste cari sunt lipsite de patriotismul luminat și necesar unei consolidări și înălțări pe plan național și economic a elementului românesc din Ardeal.

Ce au făcut cu noi guvernele centraliste ale regimului liberal de douăzeci de ani încoace?

Ne-au divizat politicește; ne-au afățat la ură pe unii împotriva

altora; ne-au naționalizat bunurile economice; ne-au distrus instrumentele de afirmare și rezistență economică: băncile și fundațiunile bisericesti și culturale, ne-au sărăcit și moralcește și economiccește, ca să încremenim într'o stare sufletească și materială, din zi în zi tot mai degradantă și tot mai mizerabilă și ne-au iachis ușile slujbelor de stat, că am rămas iarș numai la posibilitatea popiei.

Câteva exemple, în această privință, vor fi concludente:

La Orăștie se clădește o fabrică. Lucrători cu mâna foarte multă se cer. Moșii de peste Mureș, au dat năvala la aceste lucrări, atrăgând atențiunea publică, nu prin portul lor s'au prin mulțimea lor, ci prin înfățșirea lor.

Sunt zdrențoși la îmbrăcăminte supși la față de crezi că-s niște evadați din spitale, poartă toate semnele, boalelor sociale și mai ales semnele foametei.

Infățșirea lor arată, că încă din leagăn poartă în spinare mizeria foamei și a hrănirii insuficiente.

Și te gândești, că aceștia sunt urmașii lui HORIA și a lui IANCU și vlăstarele națiunii dominante române, care de douăzeci de ani are stăpânire politică asupra Ardealului.

Un alt exemplu: Cercetați, Vă rog, în gazetele dărilor de seamă a stațiunilor balneare din țară și veți întâlni nume numai de rezonanță străină.

Nu veți întâlni însă aproape nici un nume românesc din Ardeal.

Ce dovedesc toate acestea? Că în ardealul cel bogat românii, fie că sunt țărani, fie că sunt intelectuali, sunt ținuți departe de beneficiile economice ale stăpânirii românești.

Și de aceea alegerile mai sunt, pentru ardeleni și un privilegiu desperat de strigare și de protestare împotriva guvernațiilor centraliste.

V. P.

Biruința decisivă a part. Național-Țărănesc la Cluj.

Cu toate fărădelegile și teroarea nemaipomenită, cu tot valul de corupție, deslănțuit în ultima clipă, pentru a salva aparențele, Partidul Național-Țărănesc obține majorități zdrobitoare: **11.297** voturi, cu **1970** voturi mai mult decât liberalii și cu **7386** voturi mai mult decât valdiștii.

Primul județ al Ardealului administrează o strașnică lecție tuturor trădătorilor și fripturiștilor.

Rezultatul dela Cluj vine ca un indiciu categoric în criza care se deschide.

Suveranul a sosit în Capitală.

În 9 Aug., orele 22,35, M. S. Regele a sosit în gara Mogoșoaia pe peronul căreia se aflau membrii guvernului, șeful oștirii și reprezentanții autorităților. Dela gara Chitila s'a format un tren regal, care l-a dus pe Suveran în gara Mogoșoaia.

Pe peron au avut loc înainte de sosirea trenului, câteva întrevederi D. Gh. Tătărescu, primul ministru a discutat retras cu d. Victor Antonescu, ministru de externe, și apoi cu

dnii Mircea Cancicov, ministrul de finanțe și Limescu, ministrul Aviației și Marinei. Primul ministru a avut apoi scurte convorbiri cu ceilalți membri ai guvernului.

Cu începere de aseară au început prerogativele regale trecute asupra guvernului în timpul lipsei Suveranului din țară. Decretul Regal în această privință a apărut în „Monitorul Oficial”.

Pleacă liberalii?!

— Serbările dela Deva. —

Dacă călătorești cu trenul, vorba care o auzi mai stăruitor și foarte adese ori este: oare pleacă liberalii?!

Dacă te duci în pieță sau în târgurile de vite, aceiaș întrebare obsedantă i-ți izbește urechea: oare când pleacă liberalii? Și, ceace e foarte cu ios, că în privirea celui care pune această întrebare, afli și răspunsul: de ar pleca odată!

Măcar că liberalii au avut majorități de voturi în județ, totuș, se pare, că-i unanimă dorința de ai vedea plecați.

Fie că stai de vorbă cu țărani, meseriași, industriași și muncitori, fie că vorbești cu funcționari, liberi profesioniști sau capitaliști locali cu toții fără deosebire, detestă regimul liberal și abia apucă să-l vadă mântuit de la conducerea țării.

Dar liberalii vor pleca nu numai fiindcă îi izgonește majoritatea opi-

niei publice a acestei țări, ci și fiindcă îi copleșește urăciunea potlogărilor și lăcomilor cari le-au făcut pe spinarea țării.

Semne și fapte sigure, cari dovedesc că însuși liberalii se grăbesc de plecare sunt și serbările politice din ziua Schimbării la față, 6 Aug. aranjate în tot cuprinsul județului.

În această zi s'au inaugurat niște clădiri la Certej, s'a inaugurat noua clădire a palatului adm. la Deva, s'a desvelit monumentul regelui Decebal la Deva, s'a pus piatra fundamentală la biserică unită din Deva și s'a pus piatra fundamentală la oșelăria inaugurată de nemții din Germania la Hunedoara.

Graba cu care au cocologit și s'au grăbit să pună pecetea stăpânirii lor pe aceste înfățșiri obștești dovedește, că vor pleca și că este foarte apropiată scadența acestei plecări.

✦ Augustin Radu protopopul unit al Devei a încetat din viață.

Cu părintele Augustin Radu pleacă spre meșugurile veciniei încă un preot, care purtea principala a carei sale și-a trăit-o în timpul muceniceii române de sub stăpânirea ungurească.

Dar p. Radu nu a fost numai un mucenic în lupta revindicărilor naționale, ci a fost un mucenic și în lupta vieții sale individuale.

Cu toți purtăm o cruce a vieții, care poate fi mai mare sau mai mică, după cum este orânduirea Providenței. Părintelui Radu i-a fost sortit să poarte, în viața sa, sub toate aspectele și înfățișările vieții sale, o cruce grea, pe un drum spinos și gronțuros.

De aceea înfățișarea Sa era totdeauna gravă și serioasă și de aceea chipul său reflecta resemnarea și melancolia filozofică a sufletelor încercate.

O robustă credința în dreptatea și satisfacția vieții viitoare, i-a dat vigoarea sufletească să biruiască adversitățile, să păstreze echilibrul și să-și facă datoria până în ceasul plecării din această lume, ca bun preot și ca integru om social.

Activitatea-i multă terală și red-

nță, relațiile sociale și interesul său pentru toate problemele și aspectele vieții, l-au așezat pe primul plan al considerațiilor și al stimei.

Aceasta s'a dovedit cu ocazia înmormântării sale, întâmplată Duminică în 8 August când tot ce a avut Deva românească și intelectual, împreună și cu reprezentanții cultelor minoritare, — au jinit să facă act de prezență și să-l însoțească, pe repauzătorul, la locul de odihnă al cimitirului din Deva, cu un sentiment de pietate și vădită apreciere.

Din partea bisericii sale, de asemenea a avut parte de o remarcabilă atențiune. Prepozitul episcopiei, Dr. Nicolae Brăzeu, cu un zbor de numeroși preoți i-a îndeplinit serviciul înmormântării în acordurile frumoase a corului episcopiei din Lugoj, de față la această frumoasă înmormântare.

Organizația partidului nostru național-tărănesc deplânge, în persoana părintelui Radu, pe un fruntaș și reprezentativ membru. Pe aceasta cale își arată omagiul stimei și promite să-i păstreze cu pietate amintirea!

Valer Pavelontu.

Omul care s'a descoperit: CONSTANTIN BURSAN.

Alegerile județene, care s'au desfășurat în ziua de 25 Iulie, au consacrat un nume și au realizat o stare de fapt fără precedent și fără asemănare în cuprinsul țării noastre.

Numele consacrat este al d-lui Constantin Bursan, iar starea de fapt este, că un regășean se înscăunează în fruntea treburilor județului nostru.

Aceste realități, create de alegerile județene, ne obligă să ne ocupăm de persoana d-lui Constantin Bursan.

De la început anticipăm, că nu ne împoartă și nu ne interesează persoana D-sale din punct de vedere particular, ci numai în raport cu viața politică și gospodărească a județului nostru.

Cum a ajuns Dl. Bursan
în județul Hunedoara.

Doi descălecați cunoaștem în istoria neamului nostru românesc: unul istoric din Ardeal spre vechiul regat, în epoca de formare și consolidare a neamului nostru; altul, după unire, în vremea de afirmare a stăpânirii liberale și asupra teritoriilor alipite la patria mamă.

Un personaj vestit în tot cuprinsul țării, supranumit „Porcul” a fost desemnat, illo tempore, de conducerea centrală a partidului liberal, să-l în primire județul Hunedoara. Când a descălecat la Deva, nu a venit singur, ci a adus cu sine o seamă de oameni din cehnicul său politic de la București. Intre aceștia era și dl Constantin Bursan, un felu de minorum gentium. S'a procedat la împărțirea județului între acești pretorienți liberali veniți de la București. Și, d-lui Bursan i-a revenit plasa Hunedoara, unde sunt așezămintele me-

talurgice ale statului. Așa s'a pripășit dl Bursan în județul Hunedoara, și așa a ajuns dl Bursan personajul politic, cu menirea să activeze în județ pentru înfăptuirea descăleării politice liberale.

Ce a făcut dl Bursan în
județul Hunedoara?

Fără îndoială că dl Bursan, prin activitatea desfășurată și-a creat o atmosferă prietnică în plasa Hunedoara; iar în actuala guvernare liberală și-a lărgit, peste cuprinsul județului, falma aceasta. Na negăm, că dl Bursan este socotit ca o moșă miraculoasă politică, care moșește toate chestiunile particulare și publice, ale județului nostru. Cel puțin de așa faimă se bucură!

Valoarea faptelor și a activității politice a d-lui Bursan însă, nu se poate judeca obiectiv și rațional numai după înfățișarea de oportunitate a lor, ci după intențiunea și scopul pe care-l urmărește însăși autorul lor.

Ori, chiar cu privilegiul acestor alegeri, s'a dovedit, că dl Bursan este un mare neguțator politic și nici de cum un patriot și un ambasador al democrației, cum a binevoit a se defini cu multă emfază.

Este neguțator politic pentru că, pe urma activității sale desfășurate în județ, acum se vede că, cu un goșm feroce, a urmărit înălțarea sa pe primul plan și la scaunul de conducere al partidului liberal din județul Hunedoara.

Dl Bursan, dacă ar fi fost adevărat patriot, dacă ar fi sincer practicant al democrației, a cărei ambasador îi place să se numească, nu ar fi umilit demnitatea și mândria colaboratorilor D-sale din județul no-

stru, ca să-l fulture de la conducere a județului și prin aceasta să-l definească politicește de bun numai pentru compartimentele de umplătură politică și nici decum pentru vre-un rol de suprafață și răspundere.

Alegerile trecute au consacrat și au demascat pe dl Bursan, arătându-l în toată hăzânia sa de neguțator politic cu maniere fanariote. Iar D-sa, la rândul său, ne înfățișază pe colaboratorii D-sale politici, ca pe niște inși impersonali, fără demnitate și fără capabilitate de a înfățișa și de a susține interesele politice și gospodărești ale județului, decât numai sub tutela pretorienilor de la București. — Mi-se pare că acest moment al ascensiunii politice a D-lui Bursan va indica începutul unei co-

borții politice pentru D-sul. Pentru că, oricât am deprecia pe adversarii nostri liberali, din acest județ, nu-i putem închipi așa de inbecilizăți ca să consimțim a fi stăpâniți, în permanență, de pretorienii stăpânilor din București!

Până când partidul liberal nu va avea conducători din elementele locale județene, până atunci liberalismul în Ardeal rămâne un episod, pe care partidul național-tărănesc cu fruntașii săi răsarți și crescuți din ogorul autohton al conștiinței locale, — îl poate mătura și desființa cu ușurință.

Aceasta-i realitatea și învățămintele alegerilor din 25 Iulie pe seama D-lui Bursan!

VERAX.

DI D. GEROTA

— fiul cunoscutului profesor Gerota — și-a cerut înscrierea în Partidul Național-Tărănesc.

Dl. D. Gerota, avocat, docent universitar și fost magistrat, a trimis d-lui Ion Mihalache următoarea scrisoare:

Domnul Președinte
al Partidului Național-Tărănesc

Este o datorie pentru orice român în aceste clipe de excepțională criză morală, națională și politică, prin care trece Țara noastră, de a nu sta nepăsător la desfășurarea ei și de a contribui cu toți oamenii de bună credință și simțire românească laolaltă, la opera de consolidare națională.

Partidul Național-Tărănesc, sub conducerea aceluia al cărui „patriotism și naționalism a trecut marea examinare a tranșelor, cu verificarea gionțului”, având alături pe acel ce reprezintă prin numele Iuliu Maniu

un sfânt trecut de luptă demnă în slujba românismului, cuprinde în ideologia și actua sa program de activitate soluțiunea acestor crize.

Și anume:

prin trecutul celor ce-l conduc, ch-zăștia unei vieți morale noi;

prin ridicarea țărănimii o cale larg deschisă către naționalizarea constructivă;

prin afirmarea regimului democratic-parlamentar — ce nu poate fi condamnat atâta vreme cât nu s'a găsit până în prezent deplina aplicațiune în cadrul constituțional — unica bază legală de guvernare.

De aceea Vă rog să binevoști a primi înscrierea mea în Partidul Național-Tărănesc.

Ca cele mai alese sentimente

D. D. GEROTA

Soartea bisericilor și a credinței în Rusia Sovietică.

Ca să ne putem da seama de proporția perzeșurilor la care sunt supuse bisericile din Rusia Sovietică și ca să cunoaștem barbarismele și minciunile acestui regim fără D-zeu, vom arăta, după gazete și reviste străine, isprăvile mai proaspete ale reprezentanților puterii publice din Rusia, în legătură cu credința în D-zeu și bisericile creștine.

În jumătatea întâia a anului 1937 au fost închise sau dărâmate 612 biserici. După confesiuni, din acestea au fost 402 ortodoxe ruse, 81 catolice, 60 moschei mahomedane, 55 sinagoge iudevești, 6 case de rugăciuni baptiste.

Motivul, în temeiul căruia au fost închise sau dărâmate a variat, după împrejurări. În unele locuri le-au închis pentru că n'au fost în stare să achite impozitele și taxele mari, cu care sunt supuse asfelu de clădiri, în alte locuri le-a dărâmat sau închis, la ordinul comisariatului sănătății publice, pe motivul că-s deteriorate și amenință, chipurile, viața cetățenilor.

În planul cvincvenal, proiectat de guvernul sovietic, pentru anii 1938—1942, este prevăzută dărâmarea sau

închiderea alor 2.900 biserici. Și anume, vor fi dărâmate toate bisericile care au o vechime de la 100 ani în sus. Excepțiune se va face numai cu bisericile care au valoare istorică sau arhitecturală. Pentru a rămâne însă, trebuie să obțină avizul favorabil al comisariatului sănătății publice.

Iată, prin urmare, o direcție și o latură a persecuțiilor permanente susținute împotriva credinței și a bisericilor, ca să vă puteți face idee despre sălbăticia neomenescă a bolșevismului care în țările nebolșevizate, prin propagandistii săi, varsă lacrimi de dragoste și compătimire omenească pentru mizeriile sociale ale claselor muncitoare, iar acasă aranjază cele mai neomenesci persecuțiuni împotriva credinței, această scumpă avere sufletească tocmai a celor mulți și necăji!

Credința însă nu piere nici chiar în Rusia.

Dovada pentru aceasta sunt faptele și afirmările pe plan religios, chiar a aceștia, cari stau în nemijlocita apropiere a matadorilor și conducătorilor ateii a Sovieticilor.

Astfelu cetim în gazetele și revistele din Apus, că mama lui Stalin s'a dus din Moscova în Tiflis, domiciliul de origine. Acolo s'a înscris în comunitatea ortodoxă și a luat parte la toate slujbele religioase. La sfintele Paști din anul acesta, cu o evlavie deosebită, s'a împărtășit și s'a rugat, public, lui D-zeu pentru întoarcerea fiului său, pe care se zice că l-a pregătit pentru preoție, la timpul său. — Prin testament a lăsat averea sa personală în valoare de 9000 ruble bisericii ortodoxe din Tiflis.

Un alt caz de reîntoarcere la credință este al fratelui lui Voroschilov, generalismul armatei sovietice. Acesta a fost, până în primăvara acestui an, ofițer în armata sovietică.

A repășit din armată ca să se facă preot în slujba lui D-zeu și pentru a servi cauza credinței. Se cheamă Sergie Voros hilov și e de 39 ani.

Această holărare a sa a adus-o la cunoștința fratelui său prin o eristolă, în care scrie următoarele :

„Numai adevăratul creștinism e în stare să dea omenirii ceace comunismul promite să facă, dar din pricina principiilor sale materialiste nu va putea realiza“.

Acestea sunt realități controlabile pe cari le-am publicat ca să servească de medicamente sufletești acelor cari s'ar otrăvi de propaganda otrăvicioasă bolșevismului care e dușman al omenirii și a lui Dumnezeu.

V. P.

50 mii voturi exprimate în acest județ numai ceva peste 2000, a împușcat prin foaia sa „Solia Dreptății“ și împușcă tot felul de insulte pe seama țărânimel hunedorene care a refuzat și va refuza totdeauna să urmeze pe bătrânul care i-a înșelat toate speranțele, prin nepriceperea, lipsa de dragoste și înțelegere a nevoilor ei, prin manifestările sale hipersterice.

Ită două exemple de rușinoase atitudini ale politicienilor români cari preînd a ridica un steag nou în numele vechilor și arhicunoscutelor lor năravuri.

Nu, d-lor Valda și Vlad, nu vă refuza încrederea alcoolul care pretindeți că s'a vărsat cu prilejul alegerilor ci instinctul sănătos al țărânimel noastre care ar deveni în mod subtil cuminte și vigoasă numai prin voturile miraculoase pe cari vi-le-ar acorda. Prina o acțiune mai intensă de propagandă a partidelor democratice chiar acele voturi pe cari le-ați obținut în recente alegeri se vor împușca considerabil. Este de ajuns să se răspândească complet în țărânimel cunoașterea cauzelor pentru cari v'ați despărțit de partidul național-țărănesc și iadrsneaca, flagrantă nepotrivire între apa pe care o predicați și vinul pe care îl consumați pentruca lichidarea politică a valahismului să fie completă și iremediabilă.

Gravitatea rățării d-voastră se verifică mai repede chiar decât credeam. D. Vlad obținând ceva peste 2000 voturi în marele județ Hunedoara, d. Voicu Nițescu obținând sub 20 voturi în satul în care s'a născut și d. Hațeganu cunoscut prin îndemănările a-sale electorale recoltând numai voturile pe care le-a recoltat, examenul valahismului a fost dat. Concluziile se impun dela sine. Degringolada valahismului pe panta georgismului și a manoliescjanismului este iminentă; ea a început și sfârșitul se apropie. Liderii au fost înfrânți; salvarea nu mai poate veni dela d-nii M. Șerbau, Sever Dan sau părintele Man; corabia e năpădită de apă.

Un partid politic nu se poate infilța și înări prin adulare și ipocrizie. Și odată intrat în declin nu se mai poate ține în picioare prin insultarea mulțimilor cari îi refuză încrederea și simpatia; chiar vășarea acestui veșnic este simptomul precis al decăderii. Ajingerea în momentul lui S. O. S. este iminentă și trista poveste a unei deveniri fără început începe să se dapene. Chiar capitolul răspunderilor pentru imensa eroare se poate deschide. Și atunci, vai și amar. Dar sentimentul demnității nu trebuie pierdut în nici o împrejurare, dacă el a existat; cel cari greșesc să-și pună cenușe pe cap și să tacă. În orice caz, învinsul să nu insulte și să nu insulte mai ales țărânimel.

În 8 August am fost delegat de partidul național-țărănesc la o secție de votare în județul Ciul în care au votat aproape 1000 țărani. Am apreciat mult cunoașterea exactă din partea țărănilor a tehnicii electorale, înținșă lor demnă, seninătatea cu care votau: n'am văzut nici un om beat nici în localul de votare nici în jurul lui. Rezultatul a fost: național-țărăniștii 476 voturi, guvernul 195 voturi; validiștii 53 și gogiștii 17; așa s'a vo-

tat la secțiunea Borgia. N'am băgat de seamă nici calitatea de supraro-mâni a celor 53 de validiști, după cum n'am constatat nici „beția, căderea pe jos, etc. a celorlalți țărani cari nu au votat cu partidul național-țărănesc. Toți erau, pur și simplu, optiștii de țărani români, demni și cuvincoși cari dacă ar fi votat cu Frontul Românesc, ar fi fost, pentru „Ofensiva română“ 800 arhangheli gata pentru a mântui țara de „comuniști“ și „jldoviști“.

Un lucru s'a limpezit în Ardeal și în toată țara: Românii nu tolerează gogoriștele patriotarde și ipocrișii îndrăznețe. Democrația este acceptată de imensa majoritate a poporului român. Români s'au roșit pentru ideea de progres național și social pe care o reprezintă partidele democratice ale țării. Și adevărat pentru această direcțiune a dezvoltării Românismului va fi tot mai masiv.

Victor Jinga.

Din ale țării și ale lumii valuri.

Călătoria M. S. Regelui Carol II. prin străinătate. — Ce se mai petrece în China. — Războiul din Spania.

M. S. Regele Carol II. în Iugoslavia.

M. S. Regele Carol II al României a vizitat localitatea Kranj din Slovenia. La gară a fost întâmpinat de A. S. Regală Principele Regent Paul al Jugoslaviei. Amândoi au plecat apoi la castelul Brdo, unde M. S. Regele Carol II a fost găzduit pe toată vremea câtă a petrecut-o acolo.

Războiul chino-japonez.

Intre chinezi și japonezi, războiul e acum în totu, după cum s'ar zice. Orașul Peking a căzut în mâinile japonezilor. Infariați chinezii n'au năpustiit cu un atac strașnic asupra orașului Tientsin, unde se aflau adăpostii japonezi. S'a dat atunci între aceste tabere o luptă îngrozitoare. Au murit peste 700 oameni și au fost distruse o mie de edificii publice și case.

Un alt atac a mai fost dat de chinezi asupra Pekingului. Cu prilejul acesta a murit generalul chinez Chao Teng levit de un glonte japonez tocmai pe când ducea trupele la atac.

Înainte de a-și da sufletul acest vrednic general, cu mare greutate a izbit să scrie mamei sale această scrisoare :

„Soartea nu-mi îngăduie să-mi îndepinșez nici îndatoririle de pietate filială, nici datorita de soldat față de patrie. Vă rog să mă iertați că trebuie să mor.“

Războiul spaniol.

Trupele generalului Franco înaintează cu repeziune și biruitoare aproape pe toate fronturile, la schimb guvernamentalii se retrag în mare neorânduială secătuți de puteri.

Găvenul din Valencia văăând slăbirea trupelor sale a început și el să se clatine. Ministrul de război, d. Prieto, se svonește, că ar fi silit să demisioneze.

La Asturii trupele guvernamentale au încercat un puternic atac contra naționaliştilor, dar au fost respinși. Cu prilejul acestui atac au murit peste 2000 de soldați.

Insultarea țărânimii.

Cetim în nr. 176 al ziarului „Patria“ următoarele: În lunga și greaua luptă politică pe care o duce partidul național-țărănesc, obținând de mai multe ori succese dar câte odată și însuccese electorale, nici odată presa acestui partid sau glasul conducătorilor lui nu au insultat populația care nu l-a fost favorabilă.

De astădată se întâmplă un lucru deosebit de rușinos. Un partid care n'a lăsat niciun mijloc nefolosit pentru a obține voturi cât mai multe, constatând că țărânimel nu vrea să ia act de vânzoleala sa pretinșă naționalistă, insultă țărânimel noastră cu cuvinte cari d. zorescă și descalifică o organizație politică. Acest partid care insultă este așa zisul Front Românesc condus de d. Valda.

Noi înțelegem mânia celor cari voinș să torpilese partidul național-țărănesc din care au plecat cu spe-

ranța niavă că întreaga nație se va agiterne la picioarele domniilor lor, dar nu le putem deloc explica atitudinea nesăbuită și dezonorată de a batjocori lumea satelor noastre cu vorbe de acest fel scrise în monitorul valahist dela Ciul: „La toate secțiile, alegători s'au prezentat ghitniși de alcool, iar pe alocuri s'au întâmplat ca ei să cadă jos în sala de votare“... „La multe secții oamenii de încredere și fruntașii Frontului românesc erau întâmpinați cu următoarele cuvinte din partea satelor: „Noi cu Frontul românesc ținem, dar dacă nu ne dați și d-voastră de băut, mergem cu cei cari ne dau“.

Mai zilele trecute s'a ridicat alt glas de insultă din Hunedoara. D. Aurel Vlad care înainte de alegeri elogia „brava țărânimel hunedoreană“ care „va fi totă alături de Frontul românesc“, recoltând din cele peste

DI Miocu remunerat.

În ziarul „Timpul“ din 12 August am cetit, că prin un jurnal al consiliului de Miniștri, DI Miocu, prefectul județului nostru, a fost denumit membru în consiliul de administrație a minelor de cărbuni din Lonea, proprietatea statului.

Va să zică aceasta-i plata D-lui Miocu pentru activitatea de prefect pe timp de patru ani! Cu atâta se alege DI Miocu pe urma zelului sectar și a ostenelelor depuse în slujba județului, pentru a crea o atmosferă în favorul partidului liberal! De mult am spus-o noi, că stăpâni în partidul liberal sunt domni de la Bucureștii, iar cei din județ sunt sluguște mizerabile, pe cari îi plătesc cu câte un os de ros.

Dar se pune o întrebare. Dece nu l'au remunerat din averile lor de partid, sau de ce nu l'au denumit în consiliul de administrație a minelor Petroșeni, care e notoriu, că s' proprietate liberală?!

Pentruca așa s' moravurile liberalilor! Ei își remunerează slugile din averea statului!

Din isprăvile primarului liberal din comna Uricani.

Primarul liberal din Uricani, Măxer Constantin, fiind mort de beat și întâlnind pe Mărgav Petru, secretarul partidului naț-țăr. org. sinerștului, în drum a început a-l lovi cu pumnii și cu niște chei de fier, iar pe mama acestuia o femeie bătrână și onorabilă a izbit-o încât a trântit-o la pământ. A fost oprit în fapta lui mișelească de mulțimea oamenilor ce s'au adunat la fața locului.

În urmă tot el a cerut jandarmilor să ducă victima la post. Spre cinstea lor jandarmii nu s'au pretat la așa ceva.

Cazul s'a deferit parchetului Deva.

Correspondent.

Cetiți „Solia“

Partidul Liberal și alegerile.

Au trecut și alegerile consiliului județean. Cu toate manoperile întrebuintate, triumful Național-Tărănist în cele 16 județe a dovedit simpatia maselor.

În județul Hunedoara partidul național-liberal a întrebuintat toate manoperile mărgave spre a fura conștiința și votul alegătorilor. Voia da câteva din trucerile întrebuintate de dl deputat Tisu spre a spăla rușinea din 18 Februarie 1936.

Cu două săptămâni înainte de alegeri dl deputat Tisu ca un trepăduș politic a început a colinda satele usând de autoritățile administrative, luându-le dela slujba satelor și întrebuintându-le în slujba partidului Național-Liberal.

Care a fost tactica dlui Tisu spre a câștiga voturi? A observat că pe cale cinstită nu poate avea un triumf în sectorul Mihăleni.

Ce și-a sis. Hai să fac pe demagogul. Să introduc principiul vechi al partidului Național-Liberal, Minciuna. A început a face o mulțime de promisiuni cari nu pot fi realizabile.

Așa în comuna După piatra a promis pentru o școală 300.000 lei.

Ajutor la Biserică. Deschiderea unui drum prin care să lege comuna După piatra cu Zlatna prin comunele Trâmpoele-Valea Dosului.

La Sîlnița pentru școală ajutor 120.000 lei și ajutor pentru biserică. La Baceș 60.000 lei ajutor pentru școală. La Blăjeni Obârșta construcția unei școli.

Tot la După piatra le-a promis a le aduce otravă spre a omorâ șoarecii ce le-a distrus holdele locuitorilor. Anziși. După ce holdele sunt distruse complect, d-lui deputat i-s'a trezit mila de oameni spre a le omorâ șoarecii din holde. O întrebare. Dece totmal în preajma alegerilor? Cum de nu s'a gândit înainte de alegeri? Sigur că nu s'a gândit de cât la folosul său personal spre a strânge voturi prin promisiuni și minciuna. Dovada, că aceste promisiuni irealizabile le-a făcut în ziua de Sf. Ilie. Sf. Ilie făcătorul de minuni l-a îmburdad cu magiună cu tot într'o prăpastie.

Dar mărgăvenia d-lui Tisu a atins culmea în ziua de alegeri. În toate comunele a vărsat zece de mii de lei spre a lua voturi pe băntură și cu muzicanți. Din toate satele alegătorii liberali au venit în grupuri formate în fața cârciumilor din sat.

La această metodă scârboasă mai adaugem că majoritatea din locuitorii comunei După piatra au votat de 2 și de 3 ori. Ea felicit pe dl Dr. Tisu. După cum văd liberalii s'au mai civilizad puțin în tacticile întrebuintate. Până în anul 1929 s'a întâmplat minuni pe care numai Dl Isus Cristos le făcea cu pâinele și peștii și anume, într'o secțiune de votare din 2500 alegători în urma D-lor Liberali s'a aflat 3200 voturi liberale afară de voturile luate de opoziție. Acum D-nii Liberali au întrebuintat o tactică cu mască. Anume, au scos cărțile de alegător ale altor alegători votând un singur om de 2—3 ori cu cărțile altor alegători; iar titularii cărților de alegători s'au întors acasă fără a-și exprima votul.

Sa prins 2 dintre acești excroci ai votului universal în comuna După piatra. Unul din ei luat de scurt a răspuns că votează pentru fratele său. Cei mai mulți s'au strecurat susținuți de echipa plătită de dl deputat Tisu cari strigău în cor, că cel ce votează este posesorul cărții de alegător deși titularul era altul de cât cel ce prezenta cartea spre a vota.

Dl Judecător lmi face impresia că a susținut prea fățiș pe dl Dr. Tisu întorcând acasă pe alegătorii cari își reclaman dreptul de vot și nu au binevoit a le elibera duplicate spre a-și exprima votul universal.

Și acum să analizăm rezultatul voturilor cerșite de dl Dr. Tisu mai rău decât milogii dela marginea pedului.

Partidul Liberal a obținut 519 voturi. Voturi luate cu bani și promisiuni grele. Noi am luat 390 voturi. Să nu crezi d-le Doctor că acesta este un triumf. Nu. Pentru 159 voturi, și-ai rupt o mână, și ai cheltuit câteva zece de mii de lei. Te mai aflii în fața unor promisiuni irealizabile care te va trânti cu mult mai jos de cât la 18 Februarie. Dacă scădem 73 de voturi excrocate de lista pusă spre a deruta pe oamenii noștri, toți banii grei și promisiunile ce le-ai făcut nu și-a scos decât 56 de voturi mai mult.

Noi am obținut 390 voturi. Sunt voturile oamenilor conștiincioși. Voturi nemășgălite de paharele de vin și neafumate cu fumul țigărilor date de pomană de Dv.

Domnule Dr. Tisu. Ai mai avut un noroc cu unelte întrebuintate de Dv. spre a deruta pe oamenii conștiincioși dela Blăjeni de a-și exprima votul. Dacă nu puneai garda autorităților din Blăjeni să oprească oamenii dela vot și veneau cei 846 de votanți să-și exprime votul nu știu zău care vă era rezultatul.

Domnii aceia ce au făcut pe cozile de topor din Blăjeni li fac atenți că va veni o vreme când vor fi trimiși în călătorie de studii fie în Bazarabia spre a învăța rusește, fie în Dobrogea spre a ști și limba turcească sau bulgărească.

Domnului Dr. Tisu țin să-i comunic că o tactică ca a Domniei Sale în regiunea aceasta nu a mai fost întrebuintată decât de deputatul de tristă amintire din epoca maghiară anume, „Holokij“. Și Dumneata d-le Tisu ești alesul celor 129 de măgari cari pierzându-și conștiința te-a mai trimis prin votul lor murdar și mânjit cu banul suferinței celor mulți în consiliul acestui județ. Și acei ce sunt aleși de măgari, nu șuu ce nume aș putea să le dau.

Și acum semnez așa cum își place D-ta.

Blăjeni, la 29 Iulie 1937.

Jean Petrescu-Platu,
șeful sectorului Mihăleni.

— **CONSTITUIREA CONSILIULUI JUDEȚEAN** s'a făcut luni, în 9 Aug. a. c. Raportul despre constituire, se va publica în numărul viitor.

Producția ouălor e foarte mare în mica țară Danemarca. Această țară este ce mai mare exploatare de ouă din lume. În ultimul an exportul de ouă al Danemarcei s'a ridicat la 1400 milioane.

ȘTIRI.

STAREA SĂNĂȚĂII M. S. Regina Maria, este de prezent mulțumitoare din toate punctele de vedere și în curând va fi pe deplin restabilită. Iubita noastră Regina a părăsit patul și silnic face plimbări prin parcul castelului dela Sinaia, iar din când în când câte o preumblare cu automobilul prin împrejurimile Sinaei. M. S. se alimentează satisfăcător și în progres față de trecut, luând și carne de două ori la săptămână. În sfârșit de dieta obișnuită. Peste două săptămâni M. S. Regina Maria va părăsi Sinaia și se va instala la castelul dela Bran.

Dl. IULIU MANIU s'a întors din străinătate Duminică 1 August când s'a oprit puțin în Cluj, apoi a doua zi a plecat la Bădăcin, de unde în curând va merge la Sovata.

PLOILE, căzute dela 1 August începând, în multe părți ale țării, sunt o adevărată mană cerească, îndreptând spre bine recolta porumbului, pe unde nu s'a uscat cu totul la rădăcină.

O **RECOLTA,** bună de nuci se anunță în anul acesta din diferite părți ale țării. După cât se spune, s'au început și importante cumpărături pentru export.

Ărestarea lui Bela Kuhn. Din cercurile bine informate se anunță știrea despre ărestarea lui Bela Kuhn, fostul dictator comunist al Ungariei. Ărestarea s'a produs acum câteva săptămâni.

După cum se vede i se infundă și lui Bela Kuhn. Tot așa ar fi pățit-o, se spune, comunistul Rakovskii fugit în Rusia din România.

Cam de o jumătate de an încoace vechii corifei comuști sunt luați la ochi, deținuți și aruncați în închisori, de unde cu greu mai scapă cu viață. Anii trecuți au răpus ei pe alții, acum însă le-a venit rândul lor.

Piatra vândută pentru Agricultori. Siroptrea grăului de sămânță este o condițiune principală. Greu poate prinde la țară generalizarea practicii respective.

Ministerul de Agricultură, căutând să învingă prejudecățile unora din țărani, cari nu vor să sulfatizeze (stropească) grăul, sub motiv că din grău făcându-se coliva „e păcat“ să fie tratat cu sulfat de cupru, caută să ofere sulfatul la prețuri cât mai estine.

În consecință, departamentul agriculturii a fost autorizat să cumpere prin bună învoială dela R. I. M. M. A. cantitatea de 400.000 kgr. sulfat de cupru cu prețul de 22 lei kgr, plus speșele de transport de la fabrică până la destinație. Această cantitate de sulfat de cupru, se va distribui agricultorilor din țară, prin Camerele de agricultură, cu prețul de 15 lei kgr, plus speșele de transport, statul suportând diferența de 7 lei la kilogram de sulfat de cupru efectiv distribuit.

Eliberarea biletelor de călătorie în trenuri. Cu privire la eliberarea biletelor de călătorie în trenuri direcțiunea generală a căilor ferate a dat următoarele dispozițiuni: Călătorii veniți în ultimul moment de plecare a trenului și cari n'au avut destulă vreme să-și scoată bilet dela Casa de bilete a stației, se vor adresa impegatului de măcare, care se află pe personul stației, dela care vor primi, în schimbul sumei de 100 Lei, o adevărită specială. Numai pe baza acestei adevărită, călătorul va putea obține în tren, dela personalul însoțitor legitimitatea de călătorie fără altă suprațaxă sau amendă. Dacă un conductor nu are putința de a elibera biletul în tren, fie din pricină că stația de destinație este prea apropiată fie din pricină că numărul călătorilor

este prea mare, el va lua măsuri ca acești călători să fie predați la stația de destinație unde vor plăti taxa de călătorie, fără altă suprațaxă sau amendă. În acest caz, călătorul care nu poate prezenta adevărită de plata taxei de 100 Lei va fi amendat.

Isprava unul măgar. În marginea satului Durak din Tarcea, un măgar, care păștea pe câmp, în preajma unei stupării, s'a pomenit la un moment dat atacat ca o mulțime de albine. Văzând și scape de înțepăturile lor, nenorecitu de măgar a răsturnat peste 400 de stupi plini cu albine. Acestea infurându-se au dat năvală asupra satului înțepând pe țărani și înțepăturile lor erau așa de usturătoare și de primejdioase încât bieții oameni s'au văzut siliți s'o ia razna spre câmp ca să se adăpostescă. N'au scăpat nici acolo, căci albinele l-au urmărit mereu. O mulțime de vite au murit din pricină înțepăturilor. Mulți dintre săteni au fost internați în spital în stare gravă.

Dela direcțiunea liceului „Aurel Vlaicu“ — Orăștie

A V I Z

Luni, 30 August, a. c. orele 8 dimineața încep examenele particulare, integrale, diferență.

Miercuri, 1 Septembrie, orele 8 dimineața, examenele de corigență și admitere în clasa I-a.

Luni, 6 Septembrie orele 8 dimineața exemenle de admitere în cursul superior.

Miercuri, 8 Septembrie (Sta Maria Mică) orele 10 a. m. serviciul divin.

Joi, 9 Septembrie, orele 8 dim. încep regulat cursurile.

Prof. Aron Demjan

Dir. lio. „Aurel Vlaicu“ Orăștie

Comitetul școlar al Liceului și Internatului „Aurel Vlaicu“ — Orăștie.

Publicațiune.

Se publică Concurs pentru a-provizionarea Internatului liceului „Aurel Vlaicu“ din Orăștie, pe durata anului școlar 1937—38, cu următoarele alimente:

1. Carne de vită, vițel, porc, ouă, miel, untură, slănină crudă și afumată, — toate de prima calitate.

2. Mezeluri.

3. Coloniale.

4. Pâine, franzele, făină.

5. Lapte.

6. Pentru transportul alor 150 până la 200 stângini lemne din padurea „Valea“.

7. Pentru tătatul, crepatul și clăditul alor 150—200 stângini lemne.

Reflecțiunile vor înainta ofertele la Comitetul școlar al liceului „Aurel Vlaicu“ din Orăștie până inclusiv 28 August 1937, orele 4 d. m.

Toate ofertele vor fi însoțite de garanții, conform caietului de sarcini.

Orăștie, 9 August 1937,

Președinte: Secretar:
Dr. Aug. Deac Prof. Aron Demjan